

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ БІОТЕХНОЛОГІЙ ТА АКВАКУЛЬТУРИ

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ГАРАНТУВАННЯ БЕЗПЕЧНОСТІ ТА ЯКОСТІ ПРОДУКТІВ ТВАРИННИЦТВА

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**Міжнародної науково-практичної конференції
науково-педагогічних працівників та молодих науковців**

ОДЕСА, 2022

УДК: 637.05:614.31

Сучасні підходи гарантування безпечності та якості продуктів тваринництва: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції НПП та молодих науковців (Одеса, 06-07 грудня 2022 р.) / Одеський державний аграрний університет. Навчально-науковий інститут біотехнологій та аквакультури. Одеса, 2022. 220 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Одеського державного аграрного університету (протокол № 6 від 23 грудня 2022 р.)

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ:

Михайло Брошков	ректор Одеського державного аграрного університету, д.вет.н., професор, голова оргкомітету.
Станіслав Ніколаєнко	ректор Національного університету біоресурсів і природокористування України;
Володимир Стибель	ректор Львівського Національного університету ветеринарної медицини ім. С.З.Гжицького;
Олена Безалтична	директор Навчально наукового інституту біотехнологій та аквакультури ОДАУ, к.с.-г.н, доцент.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Бріндза Ян	професор Словацького сільськогосподарського ун-ту (м. Нітра, Словаччина);
Красиміра Генова,	декан ветеринарного факультету Лісотехного ун-ту (м. Софія, Болгарія);
Антонело Карта,	завідувач науково-дослідного відділу генетики та біотехнологій «AGRIS» (Сардінія, Італія);
Олександр Решетніченко	професор кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва ОДАУ, д.с.-г.н.;
Ірина Антонік	доцент кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва ОДАУ, відповідальний секретар, к.с.-г.н.;
Тетяна Пушкар	доцент кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва ОДАУ;
Наталія Кірович	завідувач кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва ОДАУ, к.с.-г.н., доцент;
Ольга Найдіч	доцент кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва ОДАУ;
Руслан Сусол	професор кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва ОДАУ, д.с.-г.н.;
Ігор Різничук	завідувач кафедри генетики, розведення та годівлі сільськогосподарських тварин ОДАУ, к.с.-г.н., доцент;
Микола Богдан	доцент кафедри генетики, розведення та годівлі сільськогосподарських тварин ОДАУ, к.с.-г.н., доцент;
Людмила Тарасенко	професор., завідувач кафедри ветеринарної гігієни експертизи, д.вет.н., ОДАУ;
Вікторія Мельник	професор кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві НУБІП України, к.с.-г.н., д.іст.н.;
Алла Макаринська	завідувач кафедри технології зерна і комбікормів ОНТУ, д.тех.н., доцент;
Лариса Агунова	в.о. завідувача кафедри технології м'яса, риби і морепродуктів ОНТУ, к.тех.н., доцент;
Ольга Якубчак	професор кафедри ветеринарної гігієни ім. професора А.К. Скороходька НУБІП України, д.вет.н.;
Віталій Недосков	професор кафедри епізоотології, мікробіології і вірусології НУБІП України, д.вет.н.;
Павло Шарандак	професор кафедри терапії і клінічної діагностики НУБІП України, д.вет.н.;
Мар'ян Сімонов	завідувач кафедри ветеринарно-санітарного інспектування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького, д.вет.н., с.н.с.;
Ірина Ковальчук	професор, в.о. завідувача кафедри нормальної та патологічної фізіології імені С.В. Стояновського, доктор ветеринарних наук Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького.

Матеріали подано у авторській редакції. Автори несуть відповідальність за достовірність викладених наукових фактів

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА	
Баньковська І.Б., Почерняєв К. Ф., Будаква Є. О. Сенсорна оцінка м'яса кнурів за різного способу кастрації	8
Васильчишин Т. Т. Косенко С.Ю. Оцінка робочих якостей собак мисливських порід в умовах ТОВ «Одеське природоохоронне сервісно-виробниче підприємство «Рідна природа» Роздільнянського району Одеської області»	12
Ващенко П.А., Сухно В.В. Відбір свиней за ДНК-маркерами асоційованими із резистентністю до хвороб	14
Висіцький Я. О., Пушкар Т.Д., Антонік І.І. Продуктивність молодняку свиней при згодовуванні ферментного препарату	17
Волошинов В. В., Повод М. Г., Лихач В. Я. Свині канадської селекції в Україні	19
Ворона Н.В., Макаринська А.В. Сучасний стан виробництва м'яса птиці	21
Глухенький С. Л., Лихач В. Я. Вибір способу утримання свиноматок у сучасному свинарстві	23
Гусятинська О.О., Ясько В.М., Мельникова Я.Є. Напрями господарювання у бджільництві по різних регіонах України	26
Дец Н.О., Ланженко Л.О., Ткач Д.О. Переробка молока у кисломолочний продукт для харчування жінок під час вагітності	29
Довгань Ю.В., Косенко С.Ю. Ефективність застосування різних стилів хендлінгу для підготовки та демонстрації собак на виставках в умовах дресировально-готельного клубу «Лайка» м. Одеса	32
Домуці Д. П., Олійник А.М. Обґрунтування вибору технологічних схем збирання соломи для поліпшення кормової бази тваринництва	34
Єгоров Б.В., Левицький А.П., Кананихіна О.М., Турпурова Т.М. Біохімічні компоненти в розробці сучасних раціонів молодняка сільськогосподарської птиці	37
Китаєва А.П., Слюсаренко В.С. Екстер'єрні показники 18-місячних кізочок	39
Кірович Н.О., Ясько В.М., Найдіч О.В., Елфеел А.А.А. Переробка молока: реалії та можливості	41
Кірович Н.О., Слюсаренко І.С., Рудик А.О. Ріст і розвиток ягнят 1 і 2 покоління м'ясосального напрямку продуктивності	46
Куліш О.О., Богданова Н.В. Продуктивність вівцематок романівської породи в умовах ТОВ «СМАРТ АГРО ТРЕНД»	48
Кульбаченко Ю.Л., Загоруй Л.П. Порівняльна характеристика веганського та традиційного молока	50

3. Сусол Р. Л., Халак В. І., Гарматюк К. В. Оптимізація системи розведення і годівлі свиней м'ясного напрямку продуктивності в умовах півдня України. *Зернові культури : збірник наукових праць: «Сільськогосподарські науки»*. Дніпро, 2018. Т.2. № 12. С. 353-359.
4. Технологія виробництва продукції свинарства: навчальний посібник [М. Повод та ін.]; за ред. М. Г. Повода. Київ : Науково-методичний центр ВФПО, 2021. 356 с.
5. Шатохін Є. Genesus. URL: <https://pigua.info/uk/post/genesus> (дата звернення: 09.11.2022)

УДК 637.5:339.564

СУЧАСНИЙ СТАН ВИРОБНИЦТВА М'ЯСА ПТИЦІ

Ворона Н.В., к.т.н., доцент, trnin@te.net.ua
Макаринська А.В., д.т.н., доцент, allavm2015@gmail.com

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса, Україна

Аналіз даних показує, що більшість країн мають дефіцит м'ясної продукції та можуть бути потенційними покупцями українського м'яса. Україна має усі можливості та перспективи для розширення експорту власної продукції.

Ключові слова: продукти харчування, безпека, птиця, субпродукти, м'ясо.

За даними ООН населення Землі протягом найближчих 30 років зросте на 2 млрд осіб та досягне позначки у 9,7 млрд людей. 9 країн світу дадуть 50 % приросту населення протягом наступних 30 років – Пакистан, Індія, Нігерія, Ефіопія, ДР Конго, Танзанія, Індонезія, Єгипет та США. Для забезпечення такої кількості населення повноцінним харчуванням необхідно збільшити продовольчі запаси у 3 рази.

На початку 2022 року на межі голоду опинилися 190 млн людей у світі. Сьогодні через війну в Україні, пандемію та підвищення вартості енергоносіїв їх кількість може зрости до 260 млн. Порушення продовольчої безпеки світу має найбільший вплив на незахищені верстви населення.

Україна – промислово-аграрна країна з переважанням продукування сировини. Вона є одним із провідних експортерів деяких різновидів сільськогосподарської продукції [1]. Від експорту агропродукції залежить продовольча безпека світу, адже Україна є житницею для 400 млн людей.

Яйця та м'ясо птиці – основні відносно дешеві і біологічно повноцінні продукти харчування людей. Птахівництво посідає провідне місце серед усіх галузей тваринництва завдяки високій рентабельності виробництва, скоростиглості та високій якості продуктів. У забезпеченні людей фізіологічно необхідною нормою харчування птахівництво України відіграє важливу роль, як найбільш інтенсивна та динамічна галузь сільськогосподарського виробництва.

Витрати комбікорму на виробництво білка та енергії порівняно з іншими продуктами тваринного походження найменші, що обумовлює необхідність розвитку птахівничої галузі. Ефективне використання збалансованих комбікормів – основний принцип інтенсифікації виробництва продуктів птахівництва. В умовах необхідності зниження вмісту зернової сировини в раціонах, пошук нових видів нетрадиційної сировини та використання їх у складі збалансованих комбікормів є актуальною задачею.

Третина споживачів у світі надає перевагу м'ясу птиці. Це пов'язано із споживчими властивостями та співвідношенням «ціна – якість». На сьогоднішній день м'ясне птахівництво України дуже швидко розвивається і нарощує потужності завдяки вирощуванню переважно курчат-бройлерів та індиків. При цьому треба пам'ятати про

нишеві водоплавні види сільськогосподарської птиці (гуси та качки), розведення яких може розширити асортимент м'ясної продукції та створити нові аграрні підприємства. За прогнозами експертів у середньостроковій перспективі попит на м'ясо качок в Україні та світі буде зростати зі зростанням населення у світі, незважаючи на веганські тренди та заміники тваринницької продукції. Крім того, африканська чума свиней у Китаї призвела до зниження споживання м'яса свиней та росту попиту на альтернативне м'ясо птиці. За таких умов у світі Україна має усі можливості для нарощування власного експорту м'яса птиці [2, 3].

У січні-вересні 2022 року Україна експортувала 301,1 тис. тон м'яса та їстівних субпродуктів птиці, що на 9,5% менше, якщо порівняти з аналогічним періодом минулого року (дані Державної митної служби). У грошовому еквіваленті експорт за три квартали цього року склав \$659,4 млн. Це на 30,4% більше, ніж за аналогічний період 2021 року.

Головними покупцями вітчизняного м'яса та їстівних субпродуктів птиці за дев'ять місяців 2022 року були Нідерланди (30,7%), Саудівська Аравія (27,9%) та Словаччина (6,7%) [4].

При нарощуванні виробництва продукції птахівництва в умовах покращення добробуту населення та збільшення кількості громадян з відносно високою купівельною спроможністю великого значення набуває розширення асортименту продукції, покращення її якості аж до отримання так званих функціональних продуктів харчування з заданими властивостями щодо вмісту поживних та біологічно активних речовин [5]. Інвестиційна привабливість птахівничого бізнесу, будівництво сучасних великих птахофабрик та створення потужних вертикально інтегрованих компаній обумовлені швидкістю окупності капіталовкладень та високою рентабельністю галузі.

Об'єми виробництва м'яса птиці в світі постійно збільшуються, що видно з рис. 1.

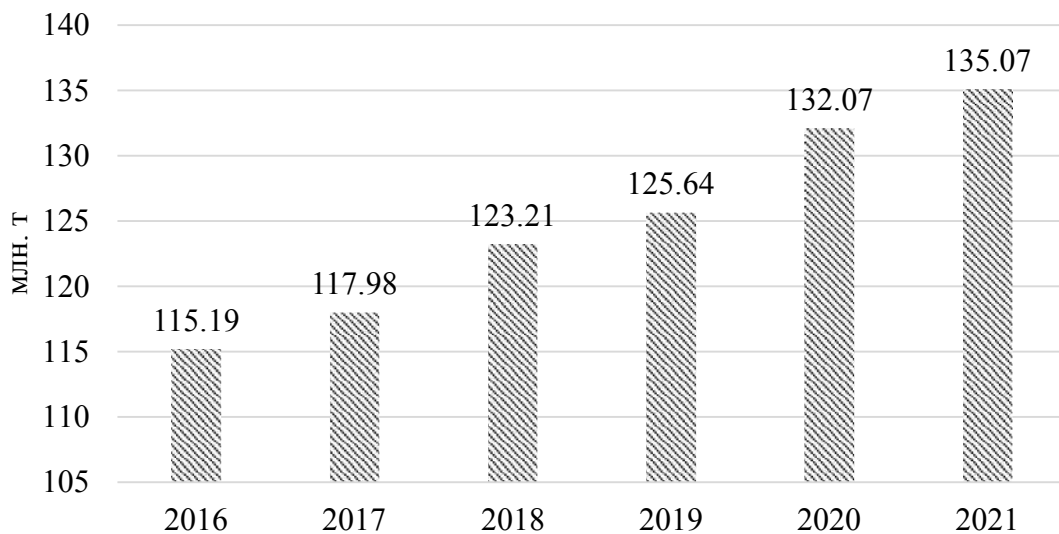

Рис. 1. Виробництво м'яса птиці в світі

Для визначення положення України на світовому ринку нами був узагальнений рейтинг з 45 країн за рівнем споживання та виробництва м'яса птиці у 2021 році (за даними аналітичного агентства Index Mundi). Як видно, традиційними лідерами з виробництва та споживання м'ясної продукції є США, Бразилія та Китай. Україна у рейтингу займає 21 місце з виробництва (1,175 млн. т) та 23 місце зі споживання (0,89 млн. т) м'яса птиці.

Аналіз даних показує, що більшість країн мають дефіцит м'ясної продукції та можуть бути потенційними покупцями українського м'яса. Україна має усі можливості та перспективи для розширення експорту власної продукції.

Список використаних джерел

1. Вікіпедія [Електронний ресурс] // Режим доступа: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0#:~:text=%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0%20%E2%80%94%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BE%2D%D0%B0%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%80%D0%BD%D0%B0%20%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0%20%D0%B7,%D1%87%D0%BE%D1%80%D0%BD%D1%83%20%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2%D1%83%20%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%83%D1%80%D0%B3%D1%96%D1%8E%20%D1%82%D0%BE%D1%89%D0%BE>.
2. Карпенко А. П'ять головних фактів про ринок птиці в Україні [Електронний ресурс]. // Режим доступа: <https://agravery.com/uk/posts/show/agrarnij-2019-j-ptica-utrimue-liderstvo-na-rinku-masa>.
3. Экспортні горизонти ЄС для нішевих виробників м'яса птиці // Agravery.com : [Веб-сайт]. Одеса, 2022. URL: <https://agravery.com/uk/posts/show/eksportni-gorizonti-es-dla-nisevih-virobnikiv-masa-ptici> (дата звернення: 15.08.2022).
4. На експорті м'яса птиці за 9 місяців Україна заробила на 30,4% більше [Електронний ресурс]. // Режим доступа: <https://ukragroconsult.com/news/na-eksporti-myasa-ptyczi-za-9-misyacziv-ukrayina-zarobyly-na-304-bilshhe/>.
5. Ворона Н.В. Аналіз сучасних можливостей та перспектив у гусівництві. Збірник тез доповідей 80-ої наукової конференції викладачів академії, Одеса, 7–8 травня 2020 р. ОНАХТ Одеса, 2020. С. 33-35.

УДК 636.4.083

ВИБІР СПОСОБУ УТРИМАННЯ СВИНОМАТОК У СУЧАСНОМУ СВИНАРСТВІ

Глухенький С. Л., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії, tovagrodana@gmail.com
Лихач В. Я., доктор с.-г. наук, професор, vylykhach80@nubip.edu.ua

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Вивчення впливу способів утримання порослих свиноматок на їх продуктивність. На сьогодні сформована та визнана багатьма фахівцями технологія виробництва конкурентоспроможної свинини, вдосконалення її можливе лише за умови розробки та впровадження окремих технологічних рішень.

Ключові слова: свиноматки, відтворення, утримання, поросята, збереженість.

Постановка проблеми. Забезпечення населення України м'ясом і м'ясопродуктами значною мірою залежить від ефективності ведення галузі свинарства, найбільш повного використання її виробничого потенціалу. Збільшення виробництва високоякісної, конкурентоспроможної продукції свинарства та зниження її собівартості потребують не тільки вдосконалення технології виробництва свинини загалом, але і в значній мірі акцентування уваги на окремих її елементах, зокрема в технології утримання та конструктивних особливостей станкового обладнання для свиней різних технологічних груп [3, 4].

Сучасна вітчизняна технологія ведення галузі свинарства передбачає утримання тварин у закритих приміщеннях за відсутності моціону та вигулу. Таке утримання створює умови для більш інтенсивного використання тварин, повної механізації і автоматизації виробничих процесів. Тому тварин утримують в умовах, котрі підвищують їхню продуктивність і забезпечують реактивність організму. Відтворювальні якості свиноматок,